

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 50 ANUL XXI.

Sabiu, in 20 Iunie (2 Iuliu) 1873.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Sabiu la expediția poștii prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețului prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirula, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. plenariu 11. — 1873.

Preacinstitoru Parinti Protopresbiteri și Administratori protopresbiterali! Cinstita Preotime eparchiale! Iubitu poporu credinciosu alu archidiecesei noastre transilvane greco-orientali!

Cu plângere mare foarte a plânsu odinioară Iosifu mărtea parintelui seu Iacobi, cându acela, slabitu de betrânelie și nepolintie, după binecuvântă pre fiii sei, se puse pre patulu seu și adormi. Cu plângere mare foarte vine și Consistoriulu archidieceșanu, că se Ve chiume pre toti a Ve face partasi plângerii seie, aducându-ve la cunoștință și pre calea acestai cerculariu, precum prin telegrame o a facutu acést'a mai înainte, ca prèveneratulu, prèbunulu, prèiubitulu nostru Archipastoriu și parinte, Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru,

Andreiu Baronu de Siagun'a, a incetatu dintre cei VII.

O bôla plina de doreri și suferinție, alinată numai prin mângâierile sântei noastre religii și prin numeroșele devede de pietate, credință și iubire a credinciosiloru sei fii de aproape și de departe, — o bôla de inima, ce l'a cuprinsu mai tare din serbatorile Nascerei Domnului și Mantuitorului nostru din anulu 1872, cându mai pe urma slujii lui Domnedieu incunginratu de preotimea sea, și care bôla de atunci neintreruptu lu tienu legatu de patulu doreriloru, ear in dilele din urma deveni din ce in ce totu mai grea, — curmă in fine scump'a viétia a marelui Archipastoriu Sâmbata in 16/28 Iunie a. c. la 6 ore după amêdi, fiindu intr'alu 65-lea anu alu viétiei și alu 27-lea alu archipastoriei seie.

Faptele barbatului raru și providentiale, tramisă noue dela Domnedieu, că unu alu doilea Moise, pentru desceptarea noastră biserică și nationale, carele tóta viétia sea o a consântitu binelui comune, suntu multu mai bine cunoscute tuturor, decâtu se fia de lipsa a se insiră acelea aici: ele suntu o parte eminenta a istoriei noastre nationale și bisericesti de mai bine de unu patraru de secula; fundatiunilo cele numeroșe întemeiate de Densulu, tipografi'a archidieceșana cu prețioșele opuri bisericesti, scolastice și scientifiche, compuse seu edate de Densulu, seminariulu archidieceșanu, îmbunătățirea stărei materiali și intelectuali a preotimii și invetiatorimii noastre, sporirea bisericiloru și școlerulu noastre, creșterea culturai iubitului nostru poporu in toti ramii viétiei lui, dara mai pre susu de tôte reinvierea vechei noastre metropolii, asigurarea prin legile patriei a egalei îndreptățiri a bisericii noastre, și asiadiarea ei pre bazele cele pre câtu solide, pre atât'a și liberali, ale statutului nostru organic, suntu de ajunsu, pentru de a eternisă cu gloria neperitôre memori'a Lui. De aceea Consistoriulu archidieceșanu, pre lînga cele espuse mai susu, și pre lînga luarea mesuriloru de lipsa, că viétia și faptele marelui nostru Metropolitu sa fia descrise și pu-blicate intr'o scriere deosebita, aduce la cunoștință archidieceșei inca numai acea un'a impregiurare, ca precum marimosulu nostru Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu a viétuitu nu pentru sine, ci pentru clerulu și poporulu seu credinciosu, asiă și in momentele din urma ale viétiei că bonu parinte n'a uitatu pre fii sei; căci pre lînga aceea, ea a ascuratu viétia sea cu 100.000 fl. v. a. in favôrea bisericii noastre, prin testamen-tulu seu dto 1 Augustu 1871 tóta agonisita viétiei seie o lasa archidieceșei, in modulu acel'a, carele se va aduce la cunoștință clerului și poporului nostru credinciosu la tempulu seu.

Din tôte acestea, onoratu cleru și poporu, Ve veti convinge de nou despre iubirea și ingrigirea parintășca a bunului nostru Archiereu, — iubire și ingrijire, carea rumpendu legaturile mortiei, trece și preste mormentu; — iubire după asemenarea iubirii Domnului și Mantuitorului nostru Iisusu Christosu, carele iubindu pre ai Sei, pâna in sfersitu l'a iubit pre ei.

De aceea, iubitoru, cuvenindu-se, că precum ne-a iubit bunulu nostru Archiereu pre noi, asiă și noi sa-lu iubim pre densulu; și avendu datorința sânta, că precum a jelitu ôrecându Iosifu pre tatalu seu Iacobi, asiă se jelim și noi pre neuitatulu marele nostru Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu: Consistoriulu archidieceșanu in profund'a sea dorere pentru perdarea acestei preasumpți vieti ordinéza prin acést'a urmatôrele:

1. In tôte bisericelile din archidieceș'a noastră se va severi in cea d'antâiu Duminica după primirea acestui circulariu parastasu serbatorescu pentru odich'a sufletului adormitului intru Domnulu, la care parastasu după tragerea clopoteloru va asistă totu clerulu și poporulu nostru credinciosu;
 2. Parastasulu acést'a se va repeli Mercuri in 25 Iuliu a. c., că la diu'a 40. a adormirei; eara unde acést'a n'aru fi cu potinția, se va stramută pre Duminică venitoră;
 3. Alu treilea parastasu se va face, totu după ordinea de mai susu, Duminica in 16 Decembre a. c., că la diu'a, in carea se plinesce o jumătate de anu dela diu'a reposării;
 4. In fine alu patrulea parastasu se va face in 16 Iunie 1874, că diu'a aniversaria a adormirei veneratului nostru repositu.
 5. Pâna cându sub scutul celui Prèinaltu se va întregi vedovitul scaunu archiepiscopescu, se voru celi la tôte SS. Liturgi ecteniele mortiloru „pentru odich'a sufletului repositului robului lui Domnedieu Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru Andreiu,“ și scaunulu archiereșcu — pre unde este in biserică asemenea scaunu — se va tiené acoperitu in velu negru de dolu.
 6. In loculu Archiepiscopulu și Metropolitulu in ecteniele pentru cei VII se voru pomeni „Prèsantitii nostri Patriarchi de a tóta lumea.“
- Asifeliu se serbâmu, onorata preotime și iubitu poporu, amintirea nemoritorului nostru Archiepiscopu și Metropolitu, rogându pre Domnedieu îndurăriloru, care la tempurile cele mai grele ne-a ôrcelat cu mângâierea sea, că se dea odich'a sufletului credinciosului seu servu; iera pre noi se ne lumineze și se ne întarésca și in venitoriu cu darulu Seu.

Consistoriulu archidieceșanu, luându in conformitate cu prescripțiile Statutului organic in diu'a de astadi cărm'a archidieceșei, va conduce afacerile noastre bisericesti, scolastice și fundatiunali și pre venitoriu in consunțtia cu legea, și consciu de înalt'a misiune, ce i se impune cu indoitu pondu in acestu tempu de indoita ponderositate, se va sili a coresponde in tóta privinți'a justeloru aspiratiuniloru ale archidieceșei, și ascépta spre scopulu acést'a cu deplina încredere spriginulu întregii noastre preotimii și alu întregului nostru poporu credinciosu, carele in acestu restempu de cercare estraordinaria are se deă probe faptice despre simțimintele și convingerile seie religioșe, morali și constitutional bisericesti.

Harthiile oficiôșe consistoriali se voru subscrie in vacanți'a Archiepiscopiei prin Vicariulu archiepiscopescu și Presiedintele Consistoriului archidieceșanu, Archimandritulu Nicolau Popo'a; eara harthiile oficiôșe ale organeloru bisericesti subordonate, precum și harthiile private catra Scaunulu archiepiscopescu se voru adressă Consistoriului archidieceșanu și respective Presiedintelui acelu-a, Vicariului archiepiscopescu.

Din siedinti'a Consistoriului plenariu archidieceșanu alu bisericii greco-orientali transilvane, tienuta la Sabiu in 16 Iunie 1873.

Nicolau Popo'a m. p.
Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu.

Telegrame si raspunsuri

primate de Consistoriul arhidieceșan plenar în urm'a anunțării despre repausarea Escel. Sele Preșântitului Parinte Andreiu Baronu de Siagun'a Arhiepiscopulu Ardélului și Metropolitulu Românilor gr. or. din Ungari'a și Transilvani'a.

Vien'a Curtea imp. 29 1 ora 30 m. d. amedi.

C. r. primul supremu maresialu de curte G. M. Principe Hohlenlohe către consistoriulu arhiepiscopescu Sabiu.

Amu adusu la Preînalt'a cunoscintia a Majestatei Sele trecerea din viața a Escelentei Sele Arhiepiscopului și Metropolitului Baronu de Siagun'a. Majestatea Sea a compatimitu foarte adencu perderea acestui barbatu distinsu și pre meritatu și s'a induratu pre gratiosu a-mi demandá a esprime consistoriului arhiepiscopescu Pre înalt'a compatimire.

N. 110.

Dela ung. reg. Ministru-presedinte.

Domnului Nicolau Pope'a vicariu arhiepiscopescu greco-orientale în Sabiu.

Bud'a-Pest'a 29 Iunie 1873.

Cu profunda consternatiune amu primitu scirea intristatôre despre perderea, ce o suferu nemedilocitu biseric'a greco-orientale româna și medilocitu patri'a prin mórtea Metropolitului Baronu de Siagun'a.

Cá raspunsu la notificarea Ilustrității Tale — potu dá numai espressionu acelu simțiu durerosu, ce a sternitu acésta neasceptata scire în mine și în socii mei ministrii.

Mehadia 29 Iunie.

Dlul Pope'a Vicariu Sabiu.

La înștiințarea despre mórtea bunului nostru Metropolitu Andreiu amu a ve responde, ca bucurosu asi fi venitu la înmormentare, înse medioci nu-mi permitu a intrerampe cur'a până acum cu bonu succesu continuata.

Ivaciovicu, episcopu.

Rev. Domnu Pope'a Vicariu arhiepiscopescu Sabiu.

Cu inima sfasiata ve comunicu ca astadi plecun pentru implinirea ultimei sante datorintie către remasitele pamentesci ale nemuritoriului nostru Metropolitu.

Popasu, episcopu.

Archimandritulu Nicolau, Vicariu arhiepiscopescu, Sabiu.

Bine voiti a exprima întregi provincie metropolitane, adenc'a noastră durere pentru perderea iubitelui confrate. Rogaciunile noastre unite cu ale Românilor în genere, faca cá îndurat'a prevedintia sa dea marelui Archipastoriu unu succesoru, carele cá și elu sa fia devotatu Bisericeii și natiunei.

Calinicu,

Metropolitulu Moldovei.

D. N. Pope'a Vicariu arhiepiscopescu.

Representanti'a fundatiunei lui Gojdu exprima cea mai profunda condurere pentru repausarea presedintelui ei a predemului Arhiepiscopu și Metropolitu Andreiu, eterna memoria.

pentru repr.

Comitetulu.

Doliulu.

Resiedinti'a metropolitana este învesculta în doliu, o flamura colosala négra pre lângă acestea fălfaia pre deasupra edificiului; totu asi dea-supra Seminarului și casei parochiali din cetate.

Sabiulu esto în doliu, pentru ca clopotele dela bisericile tuturor confessiunilor vestescu perderea marelui barbatu.

Arhidieceș'a este în doliu, ea și si tramite spontanu din părțile cele mai departate delegatii carii sa depuna tributulu de lacrimi pre celu mai scumpu momentu alu ei; dela Brasiovu și din țier'a Bârsei sosescu unu trenu separatu.

Provinci'a metropolitana este în doliu, căci dejá de pre acum vedemu pre reprezentatii spontanei ai episcopielora lienatôrie de metropolia sosindu cá sa impreune durerea inimii lor și lacrimile cu cele ale arhidieceșanilor.

Si ore sa nu fia cauza pentru doliu, cându noi scimu și o vedemu la totu pasulu în operele sele diverse, ca acelu pre carele 'lu jelimu cu totii a sacrificatu vieti'a sea întrega pentru înaintare și progresu în tôte directiunile.

Condeciulu nostru este pre debile și durerea noastră pentru perdere este pre apasatôria, pentru

de a puté descrie și numai în parte meritele cari suntu totu atâtea bunatati pentru români gr. or. pentru români, pentru tronu și patri'a în genere.

Istori'a imperiului chiaru, și mai multu, va veni o di cându istori'a generale va dá cu drépta recunoscintia loculu cuvenitu geniului, carele a resemnatu principiile cele mai mari, ce impreuna bielele cu sublimulu, principiile, cari suntu înscrise pre stindardele tuturoru popôrelor petrunse de adevérat'a civilizatiune.

Cine nu aru plânge dara lá mormentulu unui barbatu asiá de mare!

Doliulu celu generalu este justificatu de ajunsu.

Înceiãmu pentru acum cu aceste putiene cuvinte, în credintia ca însușitiile noastre ale românilor presté totu, și recunoscintia concetatenilor patriei noastre, voru continuá nu prin cuvinte, dara prin fapte glorificarea activității nemuritoriului Andreiu!

Revista de diurnale.

Adencu miscati și petrunsi de recunoscintia damu locu condolentiei ce o gasimu în Hermannst. Zlg, foia germána de aici, în numerulu seu dela 30/18 Iunie cu privintia la evenementulu celu tristu. Eata ce dice acésta stimata foia:

„Andreiu Baronu de Siagun'a

Arhiepiscopu alu Ardélului și Metropolitulu romanilor de religiunea gr. or. din Ungari'a și Transilvani'a. consiliariu intimu alu Majestatiei Sele cesare o și reg. apostolice, Mare Cruceriu alu ordinului ces. austriacu Leopoldinu și Cavaleru alu ordin. ces. austriacu alu Coronei de fru classea I a repausatu Sambata în 28 Iunie, dupa amedi la 6 ore în etate de 65, ani în resiedinti'a arhiepiscopescu din Sabiu, de bóla apei, causata prin unu defectu organicu la inima, dupa o suferintia grea mai bine de 9 luni.

O inima nobila a încetatu de a bate. Biserice'a gr. or. a perdutu pre unulu dintre cei buni Archipastori ai sei; românilor din Ungari'a și Transilvani'a li se rapí unu raro binefacatoriu și înaintatoriu pre câmpulu culturi și alu progresului, Sabiulu se privá de o marime istorica și unulu dintre barbatii cei mai umani, care se bucurá de veneratiunea și simpatia generale. Majestatea Sea imperatulu și Regele jalesce în repausatulu pre unulu dintre cei mai fideli și patri'a pre unulu dintre cei mai buni fii ai sei.

Elu numai este! Istori'a bisericeii și scolei gr. orientali din Ungari'a și Transilvani'a va înregistra cu multiamita vointia și activitatea sea cea mare. Si chiaru cându istori'a acésti'a după obiceiulu ómeniloru s'aru aratá ingrata și nitatôria, operele lui și rezultatulu loru perpetuu voru fi pururea vestitorii cei credinciosi și nedisputabili ai gloriei sele.

Nu este alu nostru a implini misiunea istoriei. Déca ni aducemu aminte, noi carii suntemu marturii activității sele, de starea în carea a aflatu Siagun'a diecesea sea și suirea sea pre scaunulu episcopescu, în anulu 1846, și facemu asemanare cu starea de acum, în carea oper'a sea, Arhiepiscopii'a și Metropolia o lasa astfelu încátu se vede ca elu a întielesu spiritulu tempului seu și spiritulu tempului seu l'a întielesu pre densulu: atunci na putemu altcum, decâtu cá si din partene

FOISIÓRA.**O lacrimióra.**

versata la mórtea Escelentei Sele Preșântitului Parinte Arhiepiscopulu și Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Acum cânta jalnicu, Musa intristatu

Pre Barbatulu mare, ce ne-a parasitu!

Elu intrá în lumea cea adevérata;

Spre carea 'n vieti'a—Si mereu a atientitu!

Mai multu nu i concese chiaru faptele Sele,

Cá sa mai traiésca pre acestu pamentu;

Ci lasându acésti'a a „plângerei vale“

Trebuia sa siédia lângă celu prea santu!

Elu se dusa—'n Ceriuri; dupa-ce renume,

Gloria, vieti'a-a datu neamului seu,

Dupa-ce salvase Román'a natiune

Chiar' cá Moisi candu-vá poporulu judeu

Plange deci natiune atátu de cercatu!

Caci de-unu tempu cu totii par'ca te-au uitatu!!

Perderea acésti'a cátu e de-nsemnata.

Soii!!! Cáci cunoscutu-i pre acestu barbatu!

Iér' tu torma blánda, ce-ai fostu pastoritu

Cu-atát'a iubire! Plânge ne-ncelatu!

sa punemu o cununa de veneratiune și de gloria pre mormentulu barbatului celu mare.

„Foi'a noastră este foia germána. Români, carii au perdutu în Siagun'a mai multu, sa véda din condolenti'a cea adenca a noastră, ca nu suntu ei singuri, carii sciu coprinde și apretiu Marimea loru cea adevérata și istorica.“

Morbulu și órele ultime

Din anunciulu de mai susu se vede ca morbulu scumpului și nepretuitului repausatu, a Archipastoriului nostru este de tempu îndelungatu. Fusera doi ani în primavéra acestui anu de candu a începutu a patimi de nadusiela în peptu și insomnia. Inse de atunci încóci au mai fostu și momente, în cari sperantiele noastre cresceau, pentruca avuram fericirea de a vedé pre Escelenti'a Sea, acum intru fericirea adormitulu, mai usiuranduse de morbu. Acum inse de vre-o nóve luni încóce morbulu a începutu a deveui iérasi mai insufflatoriu de grigia, a începutu a ingreuná suferintiele fára de vre-o intrerumpere, din care cauza s'a și consultatu diferiti medici din diverse párti, precum pre lângă cei de aici din locu, alții din Pest'a, din alte párti ale Ungariei și din Brasiovu. Morbulu inse cu tóte acéste din di în di deveniea totu mai amenintatoriu.

Inca cându se ivi primul atacu alu morbului, Escelenti'a Sea înaltulu repausatu pregati cá unu parinte bunu și întieptu, dupa cum dice Sirachu prin dispusetiuni testamentarie cele ce au a se face pentru casulu celu neasceptatu și acom totusi în modu asiá de surprindietoriu sositu alu mortiei sele și asiá în liniscea și resignatiunea cea mai esemplaria și intru tóte corespundietoria marimei sele spirituali asceptá finitulu, despre care fii sei sufletesci nu poteau nici sa cugete, fára de a versá isvóra de lacrimi, nutrindu acea sperantia, ca atotpoterniculu Ddieu va prelungi inca firelu unei vieti atátu de scumpe tronului, bisericeii, natiunei și patriei noastre.

Dara altfelu a fostu scrisu în cartea sortiei noastre! Sábata în 16 Iunie pre la 3 ore dupa amedi morbulu s'a arétatu mai greu cá ori cându alta data. Fiii sei sufletesci de aici din locu aflându despre acésti'a împregiurare trista un alérgatu din tóte părțile. Escelenti'a Sea de-si în ajanulu óroi supreme erá cu tóta presenti'a spiritului, dede sfaturi parintesci celoru celu încungiorau, dara după 5 ore intra égoni'a mortiei, carea se manifestá pria respirare grea și cu intervaluri durá mai bine de o jumetate de óra. Deodata se liniscesce. Erá liniscea eterna. Unu suspinu genarale isbucni din pepturile tuturoru celoru ce stau în giurulu asterantului seu și riuri de lacrimi inondau fetiele tuturoru. Durerea și iéra durerea cuprinse inimile tuturoru.

Dupa ce dedura toti tributulu lacrimiloru, membrii consistoriului plenariu ce fura mai dinainte desisgnati conformu §-lui 136 din statutulu organicu cautara a-si implini durerós'a loru datorintia. Indata după acésti'a se intr'unira în o siediintia și espedara la vre-o sieptedeci telegrame în tóte părțile, mai tádu desfacara testamentulu, 'lu cetira cu atentiune și conformu acelu începura se pregatésca cele de lipsa spre înmormentare.

Lacrimi doióse pre faci'a-ti cernita
Curga în torrente! — Greu tempu te-a cercatu!!!

Doliu imbrace astadi ómeni de ori-ce clasa!

Elu ajutorá-se pre-ori-care l'au rugatu,

Ori-cine 'n vieti'a-i intrá-se 'n a sea casa

Esindu, cu vorbe sante l'a binecuventatu.

Dar' plângeti mai cu séma, voi teneri ce 'n sperare

De-a fi înlesniti prin Densulu în ani de studiatu

Ve implineati cu grija sacr'a-ve chiamare,

Cáci eaca-ve lipsiti, d'alu Vostru Mecenatu!!!

P'acestu Angeru custode, p'aceast'a stea luciósa,

Biserice'a, natiunea avendu-o de limanu,

Sob man'a-i conductóre în marea viforósa,

Nu se temeá de valori, fortune, uraganu!

Modelu în fapte-'n vorbe, esemplu-'n competare

Barbatulu, celu mai Mare din secululu presintu

Geniu-ce lumea întrega-'lu privia cu admirare!

De-adi va traf în Ceriuri! — Eternu pre acestu pa-

mentu!!!

Iér' anim'a-mi sdrobita unu doru acum mai are:

Cá lacrimile mele se numai ia finitu;

Ci curga, în torrente cá riurile-'n mare!

Se plânge eterna pre acelu ce atát'a ni-au iubitu!!!

Sabiu, Iunie 1873.

Greg. M a r i o 'a
clericu.